

Liite 9 Tunne- ja vuorovaikutustaitotunnit lv.2022-2023

Hankerahoituksella kustannetaan lukuvuoden 2022-2023 aikana yksi vuosi viikkotunti tunne- ja vuorovaikutustaitojen opetusta 5.luokkien oppilaille. Tunne- ja vuorovaikutustaitotunneilla pyritään lisäämään kouluun kiinnittymistä. Tunne- ja vuorovaikutustaitojen oppiminen tukee lasten ja nuorten psyykkistä hyvinvointia ja luottamusta omaan osaamiseen sekä vaikuttaa koulumotivaatioon ja parantaa oppimistuloksia. Taitoja opettamalla voidaan ehkäistä syrjäytymistä ja mielenterveysongelmia sekä turvata kasvua aktiiviseksi yhteiskunnan jäseneksi.

Opetuksen tavoitteet

Tunnetaidot

T1 Oppilas oppii nimeämään tunteita (L2, L3, L6).

T2 Oppilas oppii tunnistamaan ja säätelemään omia tunteitaan ja huomioimaan toisten tunteita (L2, L3, L4, L6).

Vuorovaikutustaidot

T3 Oppilas ymmärtää tunne- ja vuorovaikutustaitojen merkityksen (L2, L3, L4, L6, L7).

T4 Oppilas harjoittelee toisten kuuntelemista ja oman puheenvuoron odottamista. Oppilas harjoittelee kysymään ja kommentoimaan toisen kertomaa asiaa. Oppilas osaa vuorotella ja harjoittelee neuvottelua (L1, L2, L3, L4, L6, L7).

T5 Oppilas harjoittelee vuorottelua ja keskustelua sekä vastuunottamista omasta toiminnastaan (L1, L2, L3, L6, L7)

T6 Oppilas kokee kuuluvansa ryhmään ja ymmärtää oman toimintansa merkityksen ryhmässä (L1, L2, L3, L4, L6, L7).

Opetuksen sisällöt

Tunnetaidot

Opetellaan tunnistamaan omia ja kaverin tunteita keskustelemalla erilaisista koulupäivän aikaisista tunteista. Harjoitellaan tunteiden tunnistamista itsessä ja muissa erilaisten harjoitusten avulla. Harjoitellaan oikeanlaista toimintaa (toimia) tietyn tunnetilan vallassa ja opetellaan keinoja päästä yli vahvoista tunnetiloista.

Luodaan luokkaan luottamuksellinen ilmapiiri, jossa oppilaat rohkaistuvat tuomaan esiin niin positiivisia kuin negatiivisiakin tunteita. Suhtaudutaan hyväksyvästi omaan luokkaan ja alkavan murrosiän aikaansaamiin tunteisiin sekä harjoitellaan rakentavia tapoja ilmaista niitä. Keskustellaan erilaisten tunteiden merkityksestä itselle ja luokalle sekä harjoitellaan tunteiden tunnistamista myös arkipäivän tilanteiden pohjalta.

Opetellaan tunnistamaan tunteiden aiheuttamia reaktioita kehossa. Harjoitellaan epävarmuuden tunteen ja ahdistuksen sietämistä, pettymyksensietokykyä ja vihanhallintaa. Opetellaan kertomaan omista tunteista minä - viestien avulla. Tarjotaan oppilaille mahdollisuuksia eläytyä toisten tunteisiin. Tunteiden ilmaisua harjoitellaan eri tavoin.

Vuorovaikutustaidot

Ryhdytään tavoitteellisesti rakentamaan 5. lk:n alusta lähtien ryhmään hyvän vuorovaikutusentoimintakulttuuria: Luodaan luokalle säännöt, joita sitoudutaan noudattamaan. Keskustellaan hyvän luokkahengen merkityksestä oppimiselle. Pohditaan hyvän ja ystävällisen käytöksen merkitystä koulun arjessa. Rohkaistaan oppilasta osallistumaan luokan yhteisiin peleihin, leikkeihin ja harjoituksiin, joiden tehtävänä on rakentaa luokan yhteishenkeä. Tarjotaan oppilaille mahdollisuuksia tulla kuulluksi.

Harjoitellaan rakentavaa toimintaa koulun arjesta kumpuavissa sosiaalisissa ristiriitaisissa tilanteissa niin kasvotusten kuin sosiaalisessa mediassakin sekä jämäkkää itsensä ja muiden puolustamista painostavissa tilanteissa. Havainnoidaan ilmeiden ja eleiden merkitystä vuorovaikutustilanteissa. Keskustellaan siitä, että ongelmat ja vaikeatkin tunteet kuuluvat elämään ja yhdessä voidaan opetella niiden ratkaisua.

Harjoitellaan oman vuoron odottamista, toisen kuuntelemista, puheenvuoron pyytämistä ja omien ajatusten sekä mielipiteiden kertomista. Harjoitellaan neuvottelutaitoa, erilaisia rooleja ryhmässä ja yhteisen päätöksen tekemistä. Kannustetaan oppilasta aktiiviseen osallistumiseen ryhmässä: harjoitellaan työnjakoa, omien vahvuksien esille tuomista, toisen vahvuksien huomioimista ja niiden hyödyntämistä. Luodaan luokkaan leikkien ja pelien avulla tilanteita, joissa oppilas huomaa yhteistyön merkityksen. Harjoitellaan "kaverinlukutaitoa": toisen tunteisiin eläytymistä, empaattista kuuntelua, palautteen antamista, avun tarjoamista ja pyytämistä, toisen mielipiteiden ja reiviirin kunnioittamista sekä anteeksi pyytämistä.

Keskustellaan vuorovaikutustaidoista sekä niiden merkityksestä erilaisissa tilanteissa. Harjoitellaan ohjatusti kuuntelemista, oman asian esittämistä, vuorottelua sekä yhteisten sääntöjen noudattamista ja neuvottelutaitoja. Rakennetaan tietoisesti hyvää luokkahenkeä. Tiedostetaan aikuisen esimerkin vaikutus vuorovaikutustaitojen oppimisessa.

Arviointi

Oppilaan tunne- ja vuorovaikutustaitojen harjoittelua ja oppimista tuetaan kannustavalla ja ohjaavalla palautteella ja arvioinnilla, joissa otetaan huomioon oppilaan yksilölliset vahvuudet ja kehittymistarpeet sekä tuetaan niitä.

Arviointi perustuu monipuoliseen ja säännölliseen tavoitteiden mukaiseen näyttöön sekä työskentelytilanteissa että muussa koulun arjessa. Arviointi toteutetaan oppilaan toimintaa ja työskentelyä havainnoimalla kyseisellä oppitunnilla ja muussa koulun arjessa. Oppilaat pohtivat yhdessä opettajan ja ryhmän kanssa tunne- ja vuorovaikutustaitojaan ja oppivat arvioimaan niitä. Oppilaat tekevät itse- ja vertaisarviointia.

Tunne- ja vuorovaikutustaidoista ei anneta arvosanaa kuten muista oppiaineista. Oppiaine merkitään hyväksytyksi/ hylätyksi – merkinnällä.